

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αδίδακτα Κείμενα.....	3
Θέματα Παλαιότερων Ετών.....	37
Γραμματική Αρχαίας Ελληνικής.....	63
Κατάλογος Ανωμάτων Ρημάτων.....	210
Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής.....	239
Βιβλιογραφία.....	326

ΛΙΔΑΚΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΘΕΜΑ 1

Δημοσθένους περί τῆς παραπρεσβείας 1-2

Ὅση μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σπουδή περί τουτονί τόν ἀγῶνα καί παραγγελία γέγονε, σχεδόν οἶμαι πάντας ὑμᾶς ἤσθησθαι, ἑορακότας ἄρτι τοὺς ὅτ' ἐκληροῦσθ' ἐνοχλοῦντας καί προσιόντας ὑμῖν. Δεήσομαι δέ πάντων ὑμῶν, ἃ καί τοῖς μή δεηθεῖσι δίκαιόν ἐστίν ὑπάρχειν, μηδεμίαν μήτε χάριν μήτ' ἄνδρα ποιεῖσθαι περί πλείονος ἢ τό δίκαιον καί τόν ὄρκον ὃν εἰσελήλυθεν ὑμῶν ἕκαστος ὁμωμοκῶς, ἐνθυμουμένους ὅτι ταῦτα μὲν ἐσθ' ὑπέρ ὑμῶν καί ὅλης τῆς πόλεως, αἱ δέ τῶν παρακλήτων αὐταὶ δεήσεις καί σπουδαί τῶν ἰδίων πλεονεξιῶν εἵνεκα γίνονται, ἅς ἵνα κωλύθ' οἱ νόμοι συνήγαγον ὑμᾶς, οὐχ ἵνα κυρίας τοῖς ἀδικοῦσι ποιῇτε. Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους, ὅσοι πρὸς τὰ κοινὰ δικαίως προσέρχονται, κἂν δεδωκότες ὧσιν εὐθύνας, τὴν ἀειλογίαν ὁρῶ προτεινομένους, τουτονὶ δ' Αἰσχίνην πολὺ τάναντία τούτου· πρὶν γάρ εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς καί λόγον δοῦναι τῶν πεπραγμένων τόν μὲν ἀνήρηκε τῶν ἐπὶ τὰς εὐθύνας ἐλθόντων, τοῖς δ' ἀπειλεῖ περιίῶν, δεινότατον πάντων ἔθος εἰς τὴν πολιτείαν εἰσάγων καί ἀσυμφωτότατον ὑμῖν· εἰ γάρ ὁ πράξας τι τῶν κοινῶν καί διοικήσας τῷ καθ' ἑαυτὸν φόβῳ καί μὴ τῷ δικαίῳ κατασκευάσει μηδέν· εἶναι κατήγορον αὐτοῦ, παντά-
πασιν ἄκυροι πάντων ὑμεῖς γενήσεσθε.

ΣΧΟΛΙΑ

ὅση... γέγονε = πλάγια ερωτ. προτ. μερικής άγνοιας, αντικ. στο ἤσθησθαι, σπουδή = ενδιαφέρον, φροντίδα, δραστηριότητα, παραγγελία = μεσολάβηση, επιρροή, πίεση, ἑορακότας = χρον. ή αιτιολ. μτχ., τοὺς ἐνοχλοῦντας καί τοὺς προσιόντας = επιθ. μτχ. αντικ. στο ἑορακότας, ὑμῖν = αντικ. στο προσιόντας, πρόσειμι + δοτ. = πλησιάζω κάποιον, δέομαι + γεν. = παρακαλῶ κάποιον, ὑπάρχω = τυγχάνω = πετυχαίνω, τοῖς μή δεηθεῖσι = επιθ. μτχ. δοτ. προσ. στο δίκαιόν ἐστίν, χάρις = εὐνοία, περί πλείονος ποιοῦμαι τι = φροντίζω περισσότερο για κάτι, ὁμωμοκῶς = μτχ. παρακ. του ὁμνυμι = ορκίζομαι, ἐνθυμέομαι-οὔμαι = ἔχω υπόψη μου, οἱ παράκλητοι = οἱ μεσολαβητές, οἱ συνήγοροι. προσέρχομαι πρὸς τὰ κοινὰ = παρουσιάζομαι δημόσια, κατεβαίνω στην πολιτική, δίδωμι τὰς εὐθύνας = λογοδοτῶ για τις πράξεις μου, ἀειλογία = πολυλογία, ἀναιρῶ = (εδῶ) φονεύω, πολιτικά, ἐξουδετερώνω, περιέρχομαι = περιφέρωμαι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. ἐνοχλοῦντας: Να κλιθεῖ ο παρατατικός. Να γραφούν τα άλλα ρήματα που σχηματίζουν ὅμοια τους παραγόμενους χρόνους (παρατατικό, αόριστο, υπερσυντέλικο).
2. ὁμωμοκῶς, ἐνθυμουμένους, συνήγαγον, προτεινόμενους: Να γίνει χρονική αντι-κατάσταση.

ΘΕΜΑ 2

Δημοσθένους 'Υπέρ τῆς 'Ροδίων 'Ελευθερίας 17-18

'Ορᾶτε δέ κάκεϊνο, ἄνδρες 'Αθηναῖοι, ὅτι πολλοὺς ὑμεῖς πολέμους πεπολεμήκατε καί πρὸς δημοκρατίας καί πρὸς ὀλιγαρχίας. Καί τοῦτο μὲν ἴστε καί αὐτοί· ἀλλ' ὑπέρ ὧν πρὸς ἑκατέρους ἔσθ' ὑμῖν ὁ πόλεμος, τοῦτ' ἴσως ὑμῶν οὐδεὶς λογίζεται. 'Υπέρ τίνων οὖν ἐστίν; Πρὸς μὲν τοὺς δῆμους ἢ περὶ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων, οὐ δυνηθέντων δημοσίᾳ διαλύσασθαι ταῦτα, ἢ περὶ γῆς μέρους ἢ ὄρων ἢ φιλονικίας, ἢ τῆς ἡγεμονίας· πρὸς δέ τας ὀλιγαρχίας ὑπέρ μὲν τούτων οὐδενός, ὑπέρ δέ τῆς πολιτείας καί τῆς ἐλευθερίας· ὥστ' ἔγωγ' οὐκ ἂν ὀκνήσαιμ' εἰπεῖν μᾶλλον ἡγεῖσθαι συμφέρειν δημοκρατουμένους τοὺς Ἑλληνας ἅπαντας πολεμεῖν ἡμῖν ἢ ὀλιγαρχουμένους φίλους εἶναι. Πρὸς μὲν γάρ ἐλευθέρους ὄντας οὐ χαλεπῶς ἂν εἰρήνην ὑμᾶς ποιήσασθαι νομίζω, ὁπότε βουλευθείητε, πρὸς δ' ὀλιγαρχουμένους οὐδέ τὴν φιλίαν ἀσφαλῆ νομίζω· οὐ γάρ ἔσθ' ὅπως ὀλίγοι πολλοῖς καί ζητοῦντες ἄρχειν τοῖς μετ' ἰσηγορίας ζῆν ἡρημένοις εὖνοι γένοιντ' ἂν.

ΣΧΟΛΙΑ

ὀρᾶτε = προστ. ενεστ. του ὁράω-ῶ (= βλέπω), **ὀρᾶτε** = να προσέχετε, να παρατηρήσετε, **ὅτι...** **ὀλιγαρχίας** = ειδ. προτ. επεξηγήτηση στο κάκεϊνο, **πρὸς δημοκρατίας, πρὸς ὀλιγαρχίας** = εμπρ. προσδ. εχθρικής στάσης, **αὐτοί** = κατηγ. προσδ. στο ενν. ὑμεῖς, **ὑπέρ ὧν** = εμπρ. προσδ. του σκοπού, **ὑμῖν** = δοτ. προσωπική του ενεργούντος προσώπου στην περίφραση: ἔστιν ὁ πόλεμος, **ὑμῶν** = γεν. διαιρ. στο οὐδεὶς, **οὐ δυνηθέντων** = γεν. απόλυτη αιτιολογική μετοχή, **ὥστ' ἔγωγ'...** **εἶναι** = κύρια προτ. (το ὥστε στην αρχή περιόδου ή ημιπεριόδου συνήθως εισάγει κύρια πρόταση, **ὥστε** = επομένως), **εἰπεῖν** = τελ. απρφ. αντικ. στο οὐκ ἂν ὀκνήσαιμ, **ὀκνέω-ῶ** = διστάζω, **ἡγεῖσθαι** = ειδ. απρφ. αντικ. στο εἰπεῖν, **συμφέρειν** = ειδ. απρφ. αντικ. στο ἡγεῖσθαι, **ὄντας** = επιθ. ή υποθ. μτχ. [υποθετικός λόγος σε ευθεία εκφορά: εἰ ἐλεύθεροι εἶεν — ὑμεῖς οὐ χαλεπῶς ποιήσαισθ' ἂν τὴν εἰρήνην = απλή σκέψη], **οὐκ ἔστιν ὅπως** = σε καμιά περίπτωση.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **ὀρᾶτε, συμφέρειν, ζῆν, ἡρημένοις**: Να γίνει χρονική αντικατάσταση και να κλιθεῖ η προστακτική του αορίστου β'.
2. **εὖνοι**: Να κλιθεῖ στα τρία γένη στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό.
3. Τι είναι συντακτικά τα απαρέμφατα και οι μετοχές του κειμένου;

ΘΕΜΑ 3

Δημοσθένους 'Υπέρ τῆς 'Ροδίων 'Ελευθερίας 19-21

Θαυμάζω δ' εἰ μηδεὶς ὑμῶν Χίων ὀλιγαρχουμένων καὶ Μυτιληναίων, καὶ νυνὶ 'Ροδίων καὶ πάντων ἀνθρώπων ὀλίγου δέω λέγειν εἰς ταύτην τὴν δουλείαν ὑπαγομένων, συγκινδυνεύειν τι τὴν παρ' ἡμῖν πολιτείαν, μηδὲ λογίζεται τοῦθ' ὅτι οὐκ ἔστιν ὅπως, εἰ δι' ὀλιγαρχίας ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ὑμῖν δῆμον ἐάσουσιν. ἴσασι γάρ οὐδένας ἄλλους πάλιν εἰς ἐλευθερίαν (ἂν) τὰ πράγματα· ἐξάγοντας· ὅθεν δὴ κακὸν αὐτοῖς ἂν τι γενέσθαι προσδοκῶσι, τοῦτ' ἀνελεῖν βουλήσονται. Τούς μὲν οὖν ἄλλους τοὺς ἀδικοῦντάς τινας αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων ἐχθροὺς ἡγεῖσθαι χρή· τοὺς δὲ τὰς πολιτείας καταλύοντας καὶ μεθιστάντας εἰς ὀλιγαρχίαν κοινούς ἐχθροὺς παραινῶ νομίζειν ἀπάντων τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμούντων. Ἐπειτα δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοκρατουμένους αὐτοὺς τοιαῦτα φρονοῦντας φαίνεσθαι περὶ τῶν ἀτυχούντων δῆμων οἷάπερ ἂν τοὺς ἄλλους ἀξιῶσαιτε φρονεῖν περὶ ὑμῶν, εἴ ποθ', ὃ μὴ γένοιτο, τοιοῦτό τι συμβαίῃ. Καὶ γάρ εἰ δίκαια τις φήσῃ 'Ροδίους πεπονθέναι, οὐκ ἐπιτήδειος ὁ καιρὸς ἐφησθῆναι· δεῖ γάρ τοὺς εὐτυχούντας περὶ τῶν ἀτυχούντων ἀεὶ φαίνεσθαι τὰ βέλτιστα βουλευομένους, ἐπειδὴ περ ἄδηλον τό μέλλον ἅπασιν ἀνθρώποις.

ΣΧΟΛΙΑ

θαυμάζω δ' εἰ μηδεὶς... τὴν πολιτείαν = απορώ όμως αν (γιατί) κανένας... Η πρόταση εἰ μηδεὶς... τὴν πολιτείαν = πλάγια ερωτημ. πρόταση ἢ αιτιολ. πρόταση που εξαρτάται από το θαυμάζω (ψυχικού πάθους ρήμα), ὑμῶν = γεν. διαιρ. στο μηδεὶς, ὀλιγαρχουμένων, ὑπαγομένων = γενικές απόλυτες χρονικές ἢ εναντιωματικές, Χίων, Μυτιληναίων = υποκ. στη μτχ. ὀλιγαρχουμένων, 'Ροδίων, ἀνθρώπων = υποκ. στη μτχ. ὑπαγομένων, ὀλίγου δέω λέγειν = απόλυτο απρφ. = σχεδόν, (εἰ) μηδὲ λογίζεται τοῦτο = πλάγια ερωτ. προτ. ἢ αιτιολ. προτ. από το: θαυμάζω, οὐκ ἔστιν ὅπως = καθόλου, με κανένα τρόπο, ὅτι οὐκ ἔστιν ὅπως... ἐάσουσιν = ειδική προτ. επεξ. στο τοῦτο, ἅπαντα = υποκ. στο συστήσεται (αττική σύνταξη), εἰ συστήσεται (υπόθεση) — ἐάσουσιν (απόδοση) = υποθ. λόγος του πραγματικού, περὶ τῶν ἀτυχούντων δῆμων = για τους δημοκρατικούς δήμους που καταπιέζονται, φρονεῖν = τελικό απρφ. αντικ. στο: ἀξιῶσαιτε οἷάπερ = συστ. αντικ. στο φρονεῖν, εἰ φήσῃ (υπόθεση) — οὐκ ἐπιτήδειος (ἔστι) ὁ καιρὸς ἐφησθῆναι (απόδοση): υποθ. λόγος του πραγματικού, πεπονθέναι = ειδ. απρφ. αντικ. στο φήσῃ, 'Ροδίους = υποκ. στο πεπονθέναι, ἐπιτήδειος καιρὸς = κατάλληλη ευκαιρία, ἐφησθῆναι = απρφ. παθ. αορίστου του ἐφήδομαι (= χαίρομαι) = απρφ. της αναφοράς από το ἐπιτήδειος, βουλευομένους = κατηγ. μτχ. απο το φαίνεσθαι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) ἐάσουσιν, ἴσασι, προσδοκῶσι, μεθιστάντας: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση

ΘΕΜΑ 4

Αίσχινου κατά Κτησιφώντος 6-7

Εὐ γάρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρά πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία· διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεσθηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοεῖτω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιστάσθω, ὅτι ὅταν εἰσὶ εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψήφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ παρρησίας. Διόπερ καὶ ὁ νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔταξεν ἐν τῷ δικαστῶν ὄρκῳ, «Ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους», ἐκεῖνό γε εὐ εἰδώς, ὅτι ἂν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σφύζεται καὶ ἡ δημοκρατία. Ἐὰν χρηὲς διαμνημονεύοντας ὑμᾶς μισεῖν τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας, καὶ μηδὲν ἡγεῖσθαι μικρὸν εἶναι τῶν τοιούτων ἀδικημάτων, ἀλλ' ἕκαστον ὑπερμέγεθες, καὶ τοῦθ' ὑμῶν τό δίκαιον μηδένα [ἐάν] ἀνθρώπων ἐξαίρεϊσθαι, μήτε τὰς τῶν στρατηγῶν συνηγορίας, οἳ ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον συνεργοῦντές τισι τῶν ῥητόρων λυμαίνονται τὴν πολιτείαν, μήτε τὰς τῶν ξένων δεήσεις, οὓς ἀναβιβαζόμενοί τινες ἐκφεύγουσιν ἐκ τῶν δικαστηρίων, παράνομον πολιτείαν πολιτευόμενοι· ἀλλ' ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος αἰσχυνθεῖη τὴν τάξιν λιπεῖν ἢν ἂν ταχθῇ ἐν τῷ πολέμῳ, οὕτω καὶ νῦν αἰσχύνητε ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν ἢν τέταχθε ὑπὸ τῶν νόμων φύλακες τῆς δημοκρατίας τήνδε τὴν ἡμέραν.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ἴστε = οριστ. ενεστ. του οἶδα = γνωρίζω, τοῖς τρόποις = με τη διάθεση, οἱ ἐφεσθηκότες ἢ ἐφεστώτες = ἄρχοντες, ἐπιστάσθω = προστακτική ενεστώτα του ἐπίσταμαι = γνωρίζω καλά, παρρησία = ελευθερία λόγου, ειλικρίνεια, διαμνημονεύω = ανακαλώ στη μνήμη, διατηρῶ στη μνήμη, λυμαίνομαι = βλάπτω, καταστρέφω, ἀναβιβάζομαί τινα (ως δικανικός ὅρος) = παρουσιάζω κάποιον στο δικαστήριο ως μάρτυρα, αἰσχύνητε = προστ. παθ. αορ. του αἰσχύνομαι, αἰσχύνομαι = ντρέπομαι, τέταχθε = οριστ. παρακ. του τάττω(σο)μαι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Να γίνει η χρονική αντικατάσταση των τύπων:

ἴστε

λιπεῖν

τέταχθε

ΘΕΜΑ 5

Ξενοφώντος Ἱέρων 5, 1-4

Χαλεπόν δ' ἐρῶ σοι καί ἄλλο πάθημα, ὃ Σιμωνίδῃ, τῶν τυράννων. Γινώσκουσι μὲν γάρ οὐδέν ἥττον τῶν ἰδιωτῶν τοὺς ἀλκίμους τε καὶ σοφοὺς καὶ δικαίους. Τούτους δ' ἀντί τοῦ ἄγασθαι φοβοῦνται, τοὺς μὲν ἀνδρείους, μή τι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἕνεκεν, τοὺς δέ σοφοὺς, μή τι μηχανήσωνται, τοὺς δέ δικαίους, μή ἐπιθυμήσῃ τό πλῆθος ὑπ' αὐτῶν προστατεῖσθαι. Ὅταν δέ τοὺς τοιούτους διὰ τὸν φόβον ὑπεξαίρωνται, τίνες ἄλλοι αὐτοῖς καταλείπονται χρῆσθαι ἄλλ' ἢ οἱ ἄδικοί τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδώδεις; Οἱ μὲν ἄδικοι πιστευόμενοι, διότι φοβοῦνται ὥσπερ οἱ τύραννοι τὰς πόλεις μήποτε ἐλεύθεραι γενόμεναι ἐγκρατεῖς αὐτῶν γένωνται, οἱ δ' ἀκρατεῖς τῆς εἰς τό παρόν ἐξουσίας ἕνεκα, οἱ δ' ἀνδραποδώδεις, διότι οὐδ' αὐτοὶ ἀξιοῦσιν ἐλεύθεροι εἶναι. Χαλεπόν οὖν καὶ τοῦτο τό πάθημα ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, τό ἄλλους μὲν ἡγεῖσθαι ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἄλλοις δέ χρῆσθαι ἀναγκάζεσθαι. Ἐτι δέ φιλόπολιν μὲν ἀνάγκη καὶ τὸν τύραννον εἶναι· ἄνευ γάρ τῆς πόλεως οὐτ' ἂν σφάζεσθαι δύναίτο οὐτ' εὐδαιμονεῖν· ἡ δέ τυραννὶς ἀναγκάζει καὶ ταῖς ἑαυτῶν πατρίσιν ἐγκαλεῖν. Οὔτε γάρ ἀλκίμους οὐτ' εὐόπλους χαίρουσι τοὺς πολίτας παρασκευάζοντες, ἀλλὰ τοὺς ξένους δεινότερους τῶν πολιτῶν ποιοῦντες ἡδονταὶ μᾶλλον καὶ τούτοις χρῶνται δορυφόροις. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν εὐετηριῶν γενομένων ἀφθονία τῶν ἀγαθῶν γίγνηται, οὐδέ τότε συγχαίρει ὁ τύραννος. Ἐνδεεστέροις γάρ οὐσι ταπεινότεροις αὐτοῖς οἴονται χρῆσθαι.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

χαλεπόν πάθημα = δυσάρεστο (φοβερό) πάθημα, οὐδέν ἥττον = καθόλου λιγότερο, ἰδιώτης = απλός πολίτης, ἀλκιμος = καλός, ευπρεπής, ανδρείος, δυνατός, ἄγασθαι = θαυμάζω, εκτιμώ, μηχανάομαι-ᾶμαι = μηχανεύομαι, επινοώ, σχεδιάζω, τό πλῆθος = ο λαός, προστατεύω-ᾶ = εἶμαι προστατής, προστατοῦμαι (παθ.) = προστατεύομαι, διοικῶμαι, κυβερνῶμαι, προστάζομαι, ὑπεξαίρουμαί τινα = αφαιρώ κρυφά κάτι, ἐξαφανίζω κρυφά κάτι, ἐξοντώνω κάποιον, παραμερίζω· κάποιον, σφετερίζομαι, ὁ ἡ ἀκρατής, τό ἀκρατές = ανίσχυρος, αχαλίνωτος, αδύνατος, ακόλαστος, ὁ ἡ ἀνδραποδώδης, τό ἀνδραποδῶδες = δουλοπρεπής, δουλίκος, πιστευόμενοι = διότι θεωροῦνται ἐμπιστοι, ὁ ἡ ἐγκρατής, τό ἐγκρατές = ἐκεῖνος που μπορεῖ να επιβληθεῖ στον εαυτό του, ὁ ἡ φιλόπολις, τό φιλόπολι = φιλόπατρης, πατριώτης, ἐγκαλέω-ᾶ = κατηγορώ, ἡδομαι = ευχαριστιέμαι, εὐετηρία = καλή σοδειά, ὁ ἡ ἐνδεής, τό ἐνδεές = φτωχός, οἶομαι + εἰδ. απρφ. = νομίζω, θεωρώ ότι...

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. ἄγασθαι: Να κλιθεῖ ο ενεστώτας σ' όλες τις εγκλίσεις και ο παρατατικός.
2. ἄγασθαι, μηχανήσωνται, ὑπεξαίρωνται, καταλείπονται, ἀναγκάζεσθαι:

Να γίνει χρονική αντικατάσταση

ΘΕΜΑ 6

Ξενοφώντας Ἱέρων 6, 1-6

Βούλομαι δέ σοι, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη, κάκεινας τάς εὐφροσύνας δηλῶσαι ὅσαις ἐγὼ χρώμενος ὅτ' ἦν ιδιώτης, νῦν ἐπειδὴ τύραννος ἐγενόμην, αἰσθάνομαι στερόμενος αὐτῶν. Ἐγὼ γάρ ξυνῆν μὲν ἡλικιώταις ἡδόμενος ἡδομένοις ἐμοί, συνῆν δέ ἐμαυτῷ ὁπότε ἡσυχίας ἐπιθυμήσαιμι, διῆγον δ' ἐν συμποσίοις πολλάκις μὲν μέχρι τοῦ ἐπιλαθέσθαι πάντων εἴ τι χαλεπὸν ἐν ἀνθρωπίνῳ βίῳ ἦν, πολλάκις δέ μέχρι τοῦ φθαιῖν τε καὶ θαλίαις καὶ χοροῖς τὴν ψυχὴν συγκαταμιγνύναι, πολλάκις δέ μέχρι κοίτης ἐπιθυμίας ἐμῆς τε καὶ τῶν παρόντων. Νῦν δέ ἀπεστέρημαι μὲν τῶν ἡδομένων ἐμοί διὰ τό δούλους ἀντὶ φίλων ἔχειν τοὺς ἐταίρους, ἀπεστέρημαι δ' αὖ τοῦ ἡδέως ἐκείνοις ὁμιλεῖν διὰ τό μηδεμίαν ἐνορᾶν εὖνοιαν ἐμοί παρ' αὐτῶν μέθην δέ καὶ ὕπνον ὁμοίως ἐνέδρα φυλάττομαι. Τό δέ φοβεῖσθαι μὲν ὄχλον, φοβεῖσθαι δ' ἐρμηίαν, φοβεῖσθαι δέ ἀφυλαξίαν, φοβεῖσθαι δέ καὶ αὐτούς τοὺς φυλάττοντας, καὶ μήτ' ἀόπλους ἔχειν ἐθέλειν περὶ αὐτόν μήθ' ὀπλισμένους ἡδέως θεᾶσθαι, πῶς οὐκ ἀργαλέον ἐστὶ πρᾶγμα; Ἔτι δέ ξένοις μὲν μᾶλλον ἢ πολίταις πιστεύειν, βαρβάροις δέ μᾶλλον ἢ Ἕλλησιν, ἐπιθυμεῖν δέ τοὺς μὲν ἐλευθέρους δούλους ἔχειν, τοὺς δέ δούλους ἀναγκάζεσθαι ποιεῖν ἐλευθέρους, οὐ πάντα σοι ταῦτα δοκεῖ ψυχῆς ὑπὸ φόβων καταπεπληγμένης τεκμήρια εἶναι; Ὁ γέ τοι φόβος οὐ μόνον αὐτός ἐνὼν ταῖς ψυχαῖς λυπηρὸς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἡδέων συμπαρακολουθῶν λυμεῶν γίγνεται.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

βούλομαι + τελ. απρφ. = θέλω, **ἐπιθυμῶ** να, **εὐφροσύνη** = ἀπόλαυση, χαρά, **ἡλικιώτης** = συνομήλικος, **ἡδομαι** = ευχαριστούμαι, **διάγω** = περνῶ τον καιρό μου, **μέχρι τοῦ ἐπιλαθέσθαι πάντων** = μέχρι να ξεχάσω όλα, **θαλία** = ευθυμία, κέφι, αφθονία, ευτυχία, **ἐταῖρος** = φίλος, σύντροφος, **ὁμιλέω-ῶ τινι, σύνειμί τινι** = συναναστρέφομαι κάποιον, **ἐνοράω-ῶ** = διακρίνω, ξεχωρίζω, **ἀργαλέον ἐστὶ** = εἶναι αφόρητη (η κατάσταση), **καταπεπληγμένη ψυχὴ** = τρομαγμένη (καταπτοημένη) ψυχὴ, **ἐνὼν ὁ φόβος** = ὅταν υπάρχει (ριζώνει) ο φόβος (στις ψυχές), **λυμεῶν γίγνεται** = φθείρει, καταστρέφει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **ἡδόμενος, ἐπιλαθέσθαι, συγκαταμιγνύναι, καταπεπληγμένης**: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
2. **δηλῶσαι, χρώμενος, ἐπιθυμήσαιμι, ἐνορᾶν**: Να γίνει χρον. αντικ. και να κλιθεῖ η προστακτική του ίδιου χρόνου.
3. **στερόμενος, ἡλικιώταις, ἡσυχίας, πάντων, φθαιῖν, θαλίαις, χοροῖς, τῶν ἡδομένων, διὰ τό ἔχειν, διὰ τό ἐνορᾶν**: Να αναγνωριστοῦν συντακτικά οι λέξεις αυτές.
4. **ὁπότε ἡσυχίας ἐπιθυμήσαιμι**: Τι πρόταση εἶναι, τι φανερώνει και με τι ισοδυναμεῖ;

ΘΕΜΑ 7

Ξενοφώντας Λακεδαιμονίων πολιτεία 8, 1-4

Ἄλλὰ γάρ ὅτι μὲν ἐν Σπάρτῃ μάλιστα πείθονται ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ τοῖς νόμοις, ἴσμεν ἅπαντες. Ἐγὼ μέντοι οὐδ' ἐγχειρῆσαι οἶμαι πρότερον τὸν Λυκούργον ταύτην τὴν εὐταξίαν καθιστάναι πρὶν ὁμογνώμονας ἐποιήσατο τοὺς κρατίστους τῶν ἐν τῇ πόλει. Τεκμαίρομαι δέ ταῦτα, ὅτι ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἱ δυνατώτεροι οὐδέ βούλονται δοκεῖν τὰς ἀρχὰς φοβεῖσθαι, ἀλλὰ νομίζουσι τοῦτο ἀνελεύθερον εἶναι· ἐν δέ τῃ Σπάρτῃ οἱ κράτιστοι καὶ ὑπέρχονται μάλιστα τὰς ἀρχὰς καὶ τῷ ταπεινοῖ' εἶναι μεγαλύνονται καὶ τῷ ὅταν καλῶνται τρέχοντες ἀλλὰ μὴ βαδίζοντες ὑπακούειν, νομίζοντες, ἣν αὐτοὶ κατάρχωσι τοῦ σφόδρα πείθεσθαι, ἔψεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους· ὅπερ καὶ γεγένηται. Εἰκὸς δέ καὶ τὴν τῆς ἐφορείας δύναμιν τοὺς αὐτοὺς τούτους συγκατασκευάσαι, ἐπεὶ περ ἔγνωσαν τό πείθεσθαι μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι καὶ ἐν πόλει καὶ ἐν στρατιᾷ καὶ ἐν οἴκῳ· ὅσῳ γὰρ μείζω δύναμιν ἔχει ἡ ἀρχή, τοσούτῳ μᾶλλον ἂν ἡγήσαντο αὐτὴν καὶ καταπλήξειν τοὺς πολίτας [τοῦ ὑπακούειν].

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ἴσμεν = οριστ. του ενεστ. του οἶδα (= γνωρίζω), ἐγχειρέω-ῶ = επιχειρώ, προσπαθῶ, ἐγχειρίζω = βάζω στα χέρια, εμπιστεύομαι κάτι, εὐταξία = τάξη καλή, πειθαρχία, ὁμογνώμων = εκείνος που έχει την ίδια γνώμη με κάποιον, τεκμαίρομαι = συμπεραίνω, κράτιστος = δυνατότατος, ισχυρότατος, ὑπέρχομαι = έρχομαι με προφυλάξεις, εξαπατῶ, κολακεύω κάποιον, μεγαλύνομαι = περηφανεύομαι, καυχιέμαι, κατάρχω = κάνω την αρχή, δίνω πρώτος το παράδειγμα, ἔπομαι + δοτ. = ακολουθῶ κάποιον.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ

ταῖς ἀρχαῖς, τοῖς νόμοις = αντικ. στο πείθονται, ἐγχειρῆσαι = ειδ. απρφ. αντικ. στο οἶμαι, καθιστάναι = τελ. απρφ. αντικ. στο ἐγχειρῆσαι, πρὶν... τῇ πόλει = χρονική πρόταση που εκφέρεται με οριστική (ἐποιήσατο), διότι η κύρια πρόταση είναι αρνητική (οὐδ' ἐγχειρῆσαι οἶμαι), δοκεῖν = τελ. απρφ. αντικ. στο βούλονται, φοβεῖσθαι = ειδ. απρφ. υποκ. στο δοκεῖν, τῷ εἶναι, τῷ ὑπακούειν = δοτικές της αιτίας, τοῦ ὑπακούειν = έναρθρο απρφ. του σκοπού.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. ἴσμεν, καθιστάναι ὑπέρχονται, ἔψεσθαι, ἔγνωσαν: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο γ' πληθυντικό του ίδιου χρόνου και της ίδιας φωνής.
2. ἐγχειρῆσαι, τρέχοντες, ὑπακούειν, ἔψεσθαι, καταπλήξειν: Να γίνει χρονική αντικ.
3. ἐν δέ τῃ Σπάρτῃ... γεγένηται: Να γίνει λεπτομερής συντακτική ανάλυση.

ΘΕΜΑ 8

Ξενοφώντας Λακεδαιμονίων Πολιτεία 8, 4-5

Ἐφοροι οὖν ἱκανοὶ μὲν εἰσι ζημιοῦν ὃν ἄν βούλωνται, κύριοι δ' ἐκπράττειν παραχρῆμα, κύριοι δέ καί ἄρχοντας μεταξὺ [καί] καταπαῦσαι καί εἰρξαί γε καί περί τῆς ψυχῆς εἰς ἀγῶνα καταστήσαι. Τοσαύτην δέ ἔχοντες δύναμιν οὐχ ὥσπερ αἱ ἄλλαι πόλεις ἐῷσι τοὺς αἰρεθέντας ἀεὶ ἄρχειν τό ἔτος, ὅπως ἄν βούλωνται, ἀλλ' ὥσπερ οἱ τύραννοι καί οἱ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ἐπιστάται, ἦν τινα αἰσθάνωνται παρανομοῦντά τι, εὐθύς παραχρῆμα κολάζουσι. Πολλῶν δέ καί ἄλλων ὄντων μηχανημάτων καλῶν τῷ Λυκούργῳ εἰς τό πείθεσθαι τοῖς νόμοις ἐθέλειν τοὺς πολίτας, ἐν τοῖς καλλίστοις καί τοῦτό μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι οὐ πρότερον ἀπέδωκε τῷ πλήθει τοὺς νόμους πρὶν ἐλθῶν σὺν τοῖς κρατίστοις εἰς Δελφούς ἐπήρετο τὸν θεόν εἰ λῶν καὶ ἄμεινον εἶη τῇ Σπάρτῃ πειθομένη οἷς αὐτός ἔθηκε νόμοις. Ἐπεὶ δέ ἀνεῖλε τῷ παντί ἄμεινον εἶναι, τότε ἀπέδωκεν, οὐ μόνον ἄνομον ἀλλὰ καὶ ἀνόσιον θεῖς τό πυθοχρήστοις νόμοις μὴ πείθεσθαι.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ζημιόω-ῶ = τιμωρῶ με πρόστιμο, ἐκπράττω (τὴν ζημίαν) = εισπράττω χρηματική ποινή, εἴργω = εμποδίζω, φυλακίζω, περί ψυχῆς εἰς ἀγῶνα καθίστημι = στέλνω κάποιον σε δίκη για αδίκημα που επισύρει τη θανατική ποινή, οἱ αἰρεθέντες = οι εκλεγόμενοι, παραχρῆμα (επιρρ.) = αμέσως, μηχανήμα = επινόηση, ευφυές τέχνασμα, ἀναιρῶ (ἐπὶ θεῶν) = χρησιμοδοτώ, ἀναιροῦμαι = σηκώνω τους νεκρούς για ενταφιασμό, πυθοχρήστος (πυθῶ + χράω) = εκείνος που χρησιμοποιήθηκε από το Μαντείο των Δελφών, θεϊκός.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. τοὺς αἰρεθέντας, πείθεσθαι, ἐπήρετο: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.
2. ἀπέδωκε, ἐπήρετο, ἔθηκε, ἀνεῖλε: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.
3. πολλῶν δέ καί ἄλλων... νόμοις = Να γίνει λεπτομερής συντακτική ανάλυση.

ΘΕΜΑ 9

Ξενοφώντας Ἀπομνημονεύματα 4, 4, 15-16

Λυκούργον δέ τόν Λακεδαιμόνιον, ἔφη ὁ Σωκράτης, καταμεμάθηκας, ὅτι οὐδέν ἄν διάφορον τῶν ἄλλων πόλεων τήν Σπάρτην ἐποίησεν, εἰ μή τό πείθεσθαι τοῖς νόμοις μάλιστα ἐνεργάσατο αὐτῇ; Τῶν δέ ἀρχόντων ἐν ταῖς πόλεσιν οὐκ οἶσθα ὅτι, οἵτινες ἄν τοῖς πολίταις αἰτιώτατοι ὦσι τοῦ τοῖς νόμοις πείθεσθαι, οὗτοι ἄριστοί εἰσι, καί πόλις, ἐν ᾗ μάλιστα οἱ πολῖται τοῖς νόμοις πείθονται, ἐν εἰρήνῃ τε ἄριστα διάγει καί ἐν πολέμῳ ἀνυπόστατός ἐστιν; Ἀλλά μήν καί ὁμόνοιά γε μέγιστόν τε ἀγαθόν δοκεῖ ταῖς πόλεσιν εἶναι καί πλειστάκις ἐν αὐταῖς αἶ τε γερουσίαι καί οἱ ἄριστοι ἄνδρες παρακελεύονται τοῖς πολίταις ὁμονοεῖν, καί πανταχοῦ ἐν τῇ Ἑλλάδι νόμος κεῖται τοὺς πολίτας ὁμνύναι ὁμονοήσειν, καί πανταχοῦ ὁμνύουσι τόν ὄρκον τοῦτον· οἶμαι δ' ἐγὼ ταῦτα γίνεσθαι οὐχ ὅπως τοὺς αὐτοὺς χοροὺς κρίνωσιν οἱ πολῖται, οὐδ' ὅπως τοὺς αὐτοὺς αὐλητάς ἐπαινῶσιν, οὐδ' ὅπως τοὺς αὐτοὺς ποιητάς αἰρῶνται, οὐδ' ἵνα τοῖς αὐτοῖς ᾗδωνται, ἀλλ' ἵνα τοῖς νόμοις πείθωνται. Τούτοις γάρ τῶν πολιτῶν ἐμμενόντων, αἱ πόλεις ἰσχυρόταται τε καί εὐδαιμονέσταται γίνονται· ἄνευ δέ ὁμονοίας οὐτ' ἄν πόλις εὖ πολιτευθεῖη οὐτ' οἶκος καλῶς οἰκηθεῖη.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

καταμανθάνω = παρατηρῶ καλά, κατανοῶ, μαθαίνω, διάφορός τινος = διαφορετικός, ανώτερος ἀπὸ κάποιον, ἐνεργάζομαι + δοτ. ἐμπνέω σε κάποιον (κάτι), αἷτιος = υπεύθυνος, πρόξενος, υπαίτιος, διάγω = περνῶ, ζῶ, ἡ πόλις διάγει ἐν εἰρήνῃ ἄριστα = ἡ πόλις ζεῖ σε εἰρήνῃ ἄριστα, ὁ ἡ ἀνυπόστατος, τό ἀνυπόστατον = ἀκαταμάχητος, ἀκαταγώνιστος, ὁμόνοια = ἐνότητα, ταυτότητα σκέψεων, πλειστάκις (= ἐπιρρ.) = πολλές φορές, πάρα πολύ συχνά, γερουσία = συμβούλιο γερόντων, βουλή γερόντων, παρακελεύομαι + δοτ. + τελ. ἀπρφ. = δίνω ἐντολή σε κάποιον νὰ, συμβουλευῶ κάποιον νὰ, πανταχοῦ (= ἐπιρρ.) = παντοῦ, νόμος κεῖται = ὑπάρχει νόμος, ἰσχύει νόμος, ὁμνυμι ἢ ὁμνύω = ορκίζομαι, κρίνω τοὺς χοροὺς = δίνω (ἀπονέμω) βραβεῖα σε δραματικό χορό, ᾗδωμαι + δοτ. τῆς αἰτίας = ευχαριστοῦμαι με κάτι, ἐμμένω + δοτ. = μένω σταθερός σε κάτι, μένω πιστός, οἰκέομαι-οῦμαι = κυβερνιέμαι, διοικῶμαι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. καταμεμάθηκας, πείθεσθαι, ἐνεργάσατο, οἶσθα, διάγει, ὁμνύναι, κρίνωσιν, αἰρῶνται, ᾗδωνται, ἐμμενόντων, οἰκηθεῖη: Νὰ γίνεῖ χρονικὴ ἀντικατάσταση.
2. οἶσθα, διάγει, ὁμνύουσι, αἰρῶνται, πείθωνται: Νὰ γίνεῖ ἐγκλιτικὴ ἀντικατάσταση στὸν ἐνεστώτα καὶ στὸν ἀόριστο.
3. Νὰ βρεθοῦν καὶ νὰ χαρακτηριστοῦν οἱ υποθετικοὶ λόγοι τοῦ κειμένου.

ΘΕΜΑ 10

Ξενοφώντας Ἀπομνημονεύματα 3, 3, 1-3

Ὅτι δέ τοὺς ὀρεγομένους τῶν καλῶν ἐπιμελεῖς ὧν ὀρέγοντο ποιῶν ὠφέλει, νῦν τοῦτο διηγῆσομαι· ἀκούσας γάρ ποτε Διονυσόδωρον εἰς τὴν πόλιν ἦκειν ἐπαγγελλόμενον στρατηγεῖν διδάξειν, ἔλεξε πρὸς τινα τῶν συνόντων, ὃν ἡσθάνετο βουλόμενον τῆς τιμῆς ταύτης ἐν τῇ πόλει τυχεῖν· αἰσχρὸν μέντοι, ὧ νεανία, τὸν βουλόμενον ἐν τῇ πόλει στρατηγεῖν, ἐξόν τοῦτο μαθεῖν, ἀμελῆσαι αὐτοῦ· καὶ δικαίως ἂν οὗτος ὑπὸ τῆς πόλεως ζημιοῖτο πολὺ μᾶλλον ἢ εἴ τις ἀνδριάντας ἐργολαβοίη μὴ μεμαθηκώς ἀνδριαντοποιεῖν· ὅλης γάρ τῆς πόλεως ἐν τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις ἐπιτρεπομένης τῷ στρατηγῷ, μεγάλα τὰ τε ἀγαθὰ, κατορθοῦντος αὐτοῦ, καὶ τὰ κακά, διαμαρτάνοντος εἰκὸς γίνεσθαι.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ὀρέγομαι + γενική = επιθυμῶ πολύ κάτι, τὰ καλὰ = τα δημόσια αξιώματα, ἦκω = ἔχω ἔλθει, ἐπαγγέλλομαι + αιτ. = ασκῶ (κάποιος) επάγγελμα, ἐπαγγέλλομαι + δοτ. + ειδ. απρφ. = υπόσχομαι σε κάποιον ὅτι... ἐπαγγέλλομαι + ειδ. απρφ. (σε χρόνο μέλλοντα) = υπόσχομαι ὅτι θα..., οἱ συνόντες = οἱ συνομιλητές, οἱ μαθητές, οἱ φίλοι, οἱ συνόντες τῷ Σωκράτει = οἱ μαθητές του Σωκράτη, αἰσθάνομαι + κατηγ. μτχ. = καταλαβαίνω, διαπιστώνω ὅτι, αἰσθάνομαι + ειδ. απρφ. = νομίζω, θεωρῶ ὅτι, τό στρατηγεῖν = ἡ στρατηγική τέχνη, ἐξόν (σοι) μαθεῖν = ἐνῶ εἶναι δυνατό σε σένα να μάθεις, ἀμελέω-ω + γενική = παραμελῶ κάτι, αδιαφορῶ για κάτι, ζημιόομαι-οὔμαι = τιμωροῦμαι, ἐργολαβέω-ω ἀνδριάντας = αναλαμβάνω τὴν κατασκευὴ ἀνδριάντων, ἐπιτρέπομαι + δοτική = ἐμπιστεύομαι σε κάποιον, διαμαρτάνω = αποτυχαίνω, νικίεμαι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) ἡσθάνετο, ἐξόν, ζημιοῖτο, κατορθοῦντος, διαμαρτάνοντος: Να γίνει χρονική ἀντικατάσταση καὶ να κλιθoῦν οἱ προστακτικὲς τοῦ ἐνεστώτα τῆς ἰδίας φωνῆς.
- 2) ὅλης γάρ... γίνεσθαι: Να γίνει λεπτομερὴς σύνταξη.
- 3) Να βρεθοῦν καὶ να χαρακτηριστοῦν οἱ υποθετικοὶ λόγοι τοῦ κειμένου.

ΘΕΜΑ 11

Πλάτωνος Λάχης 182e-183b

Λέγω δέ ταῦτα περί αὐτοῦ εἰς τάδε ἀποβλέψας, ὅτι οἶμαι ἐγὼ τοῦτο, εἴ τι ἦν, οὐκ ἂν λεληθέναι Λακεδαιμονίους, οἷς οὐδέν ἄλλο μέλει ἐν τῷ βίῳ ἢ τοῦτο ζητεῖν καί ἐπιτηδεύειν, ὅ,τι ἂν μαθόντες καί ἐπιτηδεύσαντες πλεονεκτοῖεν τῶν ἄλλων περί τόν πόλεμον. Εἰ δ' ἐκείνους λέληθεν, ἀλλ' οὐ τούτους γε τοὺς διδασκάλους αὐτοῦ λέληθεν αὐτό τοῦτο, ὅτι ἐκεῖνοι μάλιστα τῶν Ἑλλήνων σπουδάζουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις καί ὅτι παρ' ἐκείνοις ἂν τις τιμηθεῖς εἰς ταῦτα καί παρὰ τῶν ἄλλων πλεῖστ' ἂν ἐργάζοιτο χρήματα, ὥσπερ γε καί τραγωδίας ποιητής παρ' ἡμῖν τιμηθεῖς. Τοιγάρτοι ὅς ἂν οἴηται τραγωδίαν καλῶς ποιεῖν, οὐκ ἔξωθεν κύκλῳ περί τήν Ἀττικήν κατὰ τάς ἄλλας πόλεις ἐπιδεικνύμενος περιέρχεται, ἀλλ' εὐθύς δεῦρο φέρεται καί τοῖσδ' ἐπιδείκνυσιν εἰκότως· τοὺς δέ ἐν ὄπλοις μαχομένους ἐγὼ τούτους ὁρῶ τήν μὲν Λακεδαίμονα ἡγουμένους εἶναι ἄβατον ἱερόν καί οὐδέ ἄκρῳ ποδί ἐπιβαίνοντας, κύκλῳ δέ περιούοντας αὐτήν καί πᾶσι μᾶλλον ἐπιδεικνυμένους, καί μάλιστα τούτοις οἱ κἄν αὐτοὶ ὁμολογήσειαν πολλοὺς σφῶν προτέρους εἶναι πρός τὰ τοῦ πολέμου.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

περί αὐτοῦ (τοῦ ὀπλιτικοῦ) = γι' αὐτή (την τέχνη του οπλίτη), ἀποβλέπω εἰς τάδε = λαβαίνω υπόψη μου τα εξής, ἀποβλέπω στα εξής, λανθάνω τινά = διαφεύγω την προσοχή από κάποιον, μέλει μοι = ενδιαφέρομαι, φροντίζω, ἐπιτηδεύω = επιδιώκω κάτι, ασχολούμαι με κάτι, επινοώ κάτι, ἐπιτηδεύω + απρφ. = φροντίζω να κάνω κάτι, πλεονεκτέω-ῶ τῶν ἄλλων = υπερέχω από τους άλλους, σπουδάζω ἐπὶ τοῖς τοιούτοις (πράγμασι) = ασκούμεαι σε τέτοια (πράγματα), ασχολούμαι με τέτοια (πράγματα), ἐργάζομαι χρήματα = κερδίζω (αποκτώ) χρήματα, τοιγάρτοι = γι' αὐτό λοιπόν, γι' αὐτό ακριβῶς, καλῶς ποιῶ τραγωδίαν = συνθέτω καλά τραγωδία, ἔξωθεν (ἐπιρρ.) = ἀπ' ἐξω, κύκλῳ (ἐπιρρ.) = κυκλικά, περιέρχομαι = τριγυρίζω, δεῦρο (ἐπιρρ.) = ἐδῶ, φέρεται (ἐδῶ) = παρουσιάζεται, ἄβατον ἱερόν = ἀπάτητο (ἀπρόσιτο, ἀπαραβίαστο), ἱερό, ἀγνό ἱερό, ἄκρῳ ποδί = με το ἄκρο του ποδιού, στα νύχια του ποδιού.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. λεληθέναι, μαθόντες, οἴηται: Να κλιθεῖ ἡ ευκτική του μέλλοντα καὶ του αορίστου.
2. ὅ,τι τοῖσδε, σφῶν: Να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις ενικού καί πληθυντικού αριθμοῦ στο γένος που βρίσκονται οἱ τύποι.
3. ἐπιδεικνύμενος, ἐπιβαίνοντας, περιούοντας: Να γίνῃ χρονική ἀντικατάσταση καὶ να κλιθεῖ ἡ προστακτική του αορίστου.
4. Τι εἶναι συντακτικά οἱ μετοχές του κειμένου;
5. Να βρεθοῦν καὶ να χαρακτηριστοῦν οἱ υποθετικοὶ λόγοι του κειμένου.

ΘΕΜΑ 12

Πλάτωνος 'Αλκιβιάδης Β' 149-150β

Οὐ γάρ οἶμαι τοιοῦτόν ἐστι τό τῶν θεῶν ὥστε ὑπό δώρων παράγεσθαι οἷον κακόν τοκιστήν· ἀλλά καί ἡμεῖς εὐήθη λόγον λέγομεν, ἀξιοῦντες Λακεδαιμονίων ταύτη περιεῖναι. Καί γάρ ἂν δεινόν εἴη εἰ πρὸς τὰ δῶρα καί τὰς θυσίας ἀποβλέπουσιν ἡμῶν οἱ θεοί ἀλλά μὴ πρὸς τὴν ψυχὴν, ἂν τις ὁσιος καὶ δίκαιος ὦν τυγχάνῃ. Πολλῶ γε μᾶλλον οἶμαι ἢ πρὸς τὰς πολυτελεῖς ταύτας πομπάς τε καὶ θυσίας, ἅς οὐδέν κωλύει πολλά μὲν εἰς θεούς, πολλά δ' εἰς ἀνθρώπους ἡμαρτηκότας καὶ ἰδιώτην καὶ πόλιν ἔχειν ἂν ἕκαστον ἔτος τελεῖν· οἱ δέ, ἅτε οὐ δωροδόκοι ὄντες, καταφρονοῦσιν ἀπάντων τούτων, ὥς φησιν ὁ θεὸς καὶ θεῶν προφήτης. Κινδυνεύει γοῦν καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι δικαιοσύνη τε καὶ φρόνησις διαφερόντως τετιμῆσθαι· φρόνιμοι δέ καὶ δίκαιοι οὐκ ἄλλοι τινές εἰσιν τῶν εἰδόντων ἃ δεῖ πράττειν καὶ λέγειν καὶ πρὸς θεούς καὶ πρὸς ἀνθρώπους. Βουλοίμην δ' ἂν καὶ σοῦ πυθέσθαι ὅ,τι ποτ' ἐν νῶ ἔχεις πρὸς ταῦτα.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

παράγομαι = εξαπατώμαι, παρασύρομαι, ὁ ἡ εὐήθης, τό εὐήθης = ανόητος, περίεμι (περί + εἰμί) = υπερέχω, υπερτερώ κάποιου, πομπή = τελετή, συνοδεία, δεκάζω = δίνω δώρα, δωροδοκῶ, καταφρονῶ + γενική = περιφρονῶ κάτι, κινδυνεύει + τελ. απρφ. = φαίνεται ὅτι, οἶδα = γνωρίζω, διαφέροντως = υπερβολικά, πυθάνομαι = πληροφορούμαι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) εὐήθη: = Να αναγνωριστεί και να κλιθεί στα τρία γένη και στους δυο αριθμούς.
- 2) ἀξιοῦντες, περιεῖναι, ἡμαρτηκότας, καταφρονοῦσιν, τετιμῆσθαι, τῶν εἰδόντων, πυθέσθαι: Να γίνει χρονική αντικατάσταση και να κλιθεί η προστακτική του ενεστώτα και του αορίστου της ίδιας φωνής.

ΘΕΜΑ 13

Πλάτωνος Πολιτεία Ζ' 521a-b

Οὕτω γάρ ἔχει, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἐταῖρε· εἰ μὲν βίον ἐξευρήσεις ἀμείνω τοῦ ἄρχειν τοῖς μέλλουσιν ἄρξειν, ἔστι σοι δυνατὴ γενέσθαι πόλις εὖ οἰκουμένη· ἐν μόνῃ γάρ αὐτῇ ἄρξουσιν οἱ τῷ ὄντι πλούσιοι, οὐ χρυσίου, ἀλλ' οὐδεὶς τὸν εὐδαίμονα πλουτεῖν, ζωῆς ἀγαθῆς τε καὶ ἔμφρονος· εἰ δέ πτωχοὶ καὶ πεινῶντες ἀγαθῶν ἰδίων ἐπὶ τὰ δημόσια ἴασιν, ἐντεῦθεν οἰόμενοι τὰγαθὸν δεῖν ἀρπάζειν, οὐκ ἔστι· περιμάχητον γάρ τό ἄρχειν γιγνόμενον, οἰκεῖος ὢν καὶ ἔνδον ὁ τοιοῦτος πόλεμος αὐτοὺς τε ἀπόλλυσι καὶ τὴν ἄλλην πόλιν. Ἀληθέστατα, ἔφη. Ἔχεις οὖν, ἦν δ' ἐγώ, βίον ἄλλον τινὰ πολιτικῶν ἀρχῶν καταφρονοῦντα ἢ τὸν τῆς ἀληθινῆς φιλοσοφίας; Οὐ μὰ τὸν Δία, ἦ δ' ὅς. Ἀλλὰ μέντοι δεῖ γε μὴ ἐραστὰς τοῦ ἄρχειν ἰέναι ἐπ' αὐτό· εἰ δέ μή, οἷ γε ἀντερασταί μαχοῦνται. Πῶς δ' οὐ; Τίνας οὖν ἄλλους ἀναγκάσεις ἰέναι ἐπὶ φυλακὴν τῆς πόλεως ἢ οἱ περὶ τούτων τε φρονιμώτατοι, δι' ὧν ἄριστα πόλις οἰκεῖται, ἔχουσί τε τιμὰς ἄλλας καὶ βίον ἀμείνω τοῦ πολιτικοῦ; Οὐδένας ἄλλους, ἔφη.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ἦν δ' ἐγώ = εἶπα ἐγώ, ἦ δ' ὅς = εἶπε αὐτός, ἐταῖρος = φίλος, ἐξευρίσκω = κατορθώνω, ἄρχω = εξουσιάζω, εὖ οἰκοῦμαι = ἔχω καλὴ διοίκηση, κυβερνιέμαι, ἔμφρων ζωὴ = συνετὴ ζωὴ, ἀγαθὴ ζωὴ = ἐνάρετη ζωὴ, ἴασιν ἐπὶ τὰ δημόσια = ἐρχονται στὴν ἐξουσία, ὁ ἢ περιμάχητος, τό περιμάχητον = ὁ ἀξιοζήλευτος, ὁ περιζήτητος, ἐκεῖνος που δίνει ἀφορμὴ γιὰ πόλεμο, οἰκεῖος πόλεμος = ἐμφύλιος πόλεμος, ἔνδον πόλεμος = ἐσωτερικὸς πόλεμος, ἀπόλλυμι = χάνω, καταστρέφω, ἔχεις τινὰ ἄλλον βίον καταφρονοῦντα πολιτικῶν ἀρχῶν; = γνωρίζεις κάποια ἄλλη ζωὴ που νὰ περιφρονεῖ τις πολιτικὲς ἐξουσίες; ὁ ἐραστής τοῦ ἄρχειν = ἐκεῖνος που ἐπιθυμεῖ πολὺ τὴν ἐξουσία, κατάφρονέω-ὦ + γενικὴ = περιφρονῶ κάποιον, εἰ δέ μή (ἐλλειπτικὴ υποθετικὴ πρόταση) = διαφορετικὰ, στὴν ἀντίθετη περίπτωσι, πῶς δ' οὐ; = βέβαια, φυλακὴ = φρούρηση, οἰκεῖται πόλις = διοικεῖται πόλη, ἔχω τιμὰς = ἔχω προτερήματα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. πεινῶντες, ἴασιν, ἀπόλλυσι, καταφρονοῦντα: Νὰ γίνεи χρονικὴ ἀντικατάσταση καὶ νὰ κλιθεῖ ἡ προστακτικὴ τοῦ ἰδίου χρόνου.
2. δεῖ, ἴασιν, ἀπόλλυσι, οἰκεῖται: Νὰ γίνεи εγκλιτικὴ ἀντικατάσταση καὶ νὰ γραφοῦν τα ἀπρφ. ὁλων των χρόνων τῆς ἰδίας φωνῆς.
3. περιμάχητον γάρ... καὶ τὴν ἄλλην πόλιν: Νὰ γίνεи λεπτομερὲς συντακτικὴ ἀνάλυσι.
4. Τι εἶναι συντακτικὰ οἱ γενικὲς τοῦ κειμένου;